

سید ابوالحسن علی حسینی

شماره ثبت : ۱۵۵۰۵۲۹

پناه پرشش و پاسخ در
مورد بیجایی حجاب

نه شکرانی

سرشناسه : شکرانی، نیره، ۱۳۳۱ -

عنوان و نام پدیدآور : پنجاه پرسش و پاسخ در مورد چرایی حجاب / نیره شکرانی.

مشخصات نشر : تهران: کتاب او، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۲۸۰ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۲۷-۳-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : حجاب -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها

موضوع : Hijab (Islamic clothing)-- Questions and answers

رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ پ۸ش/۱۷/ BP۲۲۰

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۳۶۰۷۶

ماره : ۴۹۴۸۱۴۳

کتاب او

پنجاه پرسش و پاسخ در مورد چرایی حجاب

نویسنده: نیره شکرانی

ناشر: کتاب او

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۲۷-۳-۶

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۹۰۲۲۸۵۴۷۴۴ / ۰۲۱-۲۲۸۵۴۷۴۴

فهرست

انگیزه تحقیق - حجاب ۱۳

فصل اول: پاسخ اجالی به پرابی حجاب

اتفاق اول ۱۹

اتفاق دوم ۲۳

۱- گویند: چرا حجاب؟! مگر اجباری است؟! آن هم در دینی که به

صراحت گوید: ﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ...﴾ ۲۷

مصونیت حجاب در قالب مثال ۳۱

۲- برترین و کاملترین حجاب و پوشش برای بانوان چیست؟ ۳۳

حجاب استثنایی برای دو گروه از بانوان ۳۶

۳- حکم حجاب برای بانوان سالخورده چگونه است؟ ۳۷

۴- چرا اسلام زنان سالمند را نیز به نوعی پوشش توصیه و مقید می نماید؟! ۴۰

۵- آیا حکم حجاب زنان پیامبر ﷺ با سایر زنان متفاوت است؟ ۴۲

۶- با توجه به آیه ﴿وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ﴾ آیا باید نتیجه گرفت که زنان پیامبر

و همسران پیشوایان دینی و هر زن معروف و نامی دیگر نباید از خانه خود خارج شوند؟..... ۴۷

فصل دوم: پاسخ تفصیلی به چرایی حجاب

- ۷- حجاب به چه معناست؟ آیا حکم حجاب در قرآن کریم با لفظ حجاب ذکر شده است؟..... ۵۱
- ۸- آیا پوشش بر میال به آن، ذاتی و فطری است یا اکتسابی و عرضی؟..... ۵۵
- ۹- آیا پوشش و حجاب، از ادعای اسلام است؟..... ۵۸
- ۱۰- حجاب در ایران باستان چگونه بود؟..... ۶۱
- ۱۱- آیا حجاب مختص به دین اسلام است یا در ادیان گذشته نیز بوده است؟..... ۶۶
- حجاب در دین یهود..... ۷۱
- حجاب در دین مسیحیت..... ۷۷
- پوشش بانوان مسیحی مورمون در عصر حاضر..... ۷۸
- حجاب در دین زرتشت..... ۸۱
- ۱۲- با توجه به تقسیم موضوعات اسلامی در سه دسته عقاید، احکام و اخلاق، حجاب جزء کدامین دسته است؟..... ۸۵
- ۱۳- اگر حجاب یک حکم الهی است، سؤال این است که احکام الهی به چه منظور وضع شده است؟..... ۸۸
- ۱۴- کجای قرآن کریم حجاب را واجب و حدود آن را بیان کرده است؟..... ۹۱
- ۱۵- منظور از «غض بصر» یا «کنترل نگاه» و «چشم پوشی» و «صرف نظر

- از نگاه» و حدود آن، چیست؟ ۹۶
- ۱۶- برگزیدگان الهی درباره آثار نگرستن و نگاه چه می فرمایند؟ ۹۹
- اثرات سوء نگاه نابجا و حکایت «برصیصای عابد» ۱۰۴
- برخورد پیامبر ﷺ و امیر المؤمنین (علیه السلام) با چشم چرانی ۱۰۶
- ۱۷- وظیفه مانسبت به دیدگانمان و حق چشمانمان چیست؟ ۱۰۹
- ۱- پرهیز از نگاه نابجا و حرام ۱۰۹
- ۲- بر آوری با نگاه به جا و حلال ۱۱۰
- ۳- دوری از طریق چشم ۱۱۱
- ۱۸- نگاه و نگرستن در م عرفقها چگونه است؟ ۱۱۳
- الف) نگاه حرام: ۱۱۵
- ب) نگاه جایز: ۱۱۶
- ج) بهتر است، ترک نگاه کردن: ۱۱۶
- ۱۹- چرا انسانی که آزاد و مختار خلق شده است، باید منافذ (چشم، گوش و دهان...) خود را کنترل نماید؟ ۱۱۸
- ۲۰- حد پوشش و حجاب بانوان به نظر فقها چیست؟ ۱۲۱
- پرسش و پاسخ از فقها و مراجع محترم ۱۲۳
- ۲۱- می گویند چرا ما بانوان باید به خاطر نگاه مردان و به گناه نیفتادن آنان حجاب داشته باشیم؟ ۱۲۷
- گفتار بعضی از مستشرقین در تعامل زنان و مردان ۱۳۳
- ۲۲- گویند: با وجود آنکه لفظ مؤمنین شامل مرد و زن هر دو می شود چرا

بعد از ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾، عبارت ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ﴾ آورده شده است؟ ۱۳۵...

اولین حکم خاص بانوان..... ۱۳۵.....

۲۳- منظور از زینت مخصوص بانوان در عبارت ﴿وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ چیست؟

..... ۱۳۶.....

۱۴- منظور از ﴿مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾ در آیه ۳۱ از سوره مبارکه نور چیست؟ ۱۴۱.....

۲۵- آیا موبای بانوان زینت است و باید پوشیده شود؟! ۱۴۳.....

دوین حکم خاص بانوان..... ۱۴۴.....

سومین حکم خاص بانوان..... ۱۴۶.....

۲۶- آیا فردی که به اصطلاح «خواجه» نامیده می شود، جزء «غَیْرِ اُولِی الْاِزَّةِ» محسوب می شود و محرم به بانوان است؟ ۱۵۰.....

۲۷- آیا مستخدم، کارگر منزل و سرایدار، در حکم ﴿مَا مَلَكَتْ اَیْمَانُهُنَّ﴾

است یعنی مثل کنیز و غلام به آقا و خانم خود محرم است؟ ۱۵۱.....

۲۸- منظور از ﴿اَوْ الْطِفْلِ الَّذِیْنَ لَمْ یُظْهَرُوْا﴾ در آیه ۳۱ سوره مبارکه نور چیست؟ ۱۵۳.....

۲۹- اگر پوشش عورت در زن و مرد، هر دو لازم است، چرا در آیه تنها

عبارت ﴿عَوْرَاتِ النِّسَاءِ﴾ ذکر شده است؟ ۱۵۵.....

۳۰- چرا در آیه ۳۱ سوره مبارکه نور ﴿یُبْدِیْنَ زَیْنَتَهُنَّ﴾ دوبار تکرار شده است؟ ۱۵۶.....

۳۱- چرا در آیه ۳۱ سوره مبارکه نور از نوه و پدر بزرگ به عنوان محارم نامی

برده نشده است؟ ۱۵۸.....

۳۲- چرا در آیه ۳۱ سوره مبارکه نور داماد، عروس، عم و دایی جزء محارم

ذکر نشده است؟ ۱۶۰.....

- ۳۳- چرا باید در مقابل زنان غیرهم‌کیش (غیرمسلمان) حجاب داشت؟! ۱۶۳
- داستان تکان‌دهنده‌ی شیعه شدن دختر همجنس‌باز آمریکایی ۱۶۴
- چهارمین حکم خاص بانوان..... ۱۷۳
- ۳۴- آیا پای زن زینت است و باید پوشیده شود؟!..... ۱۷۶
- ۳۵- بانوان چگونه رفتار کنند که مورد آزار و اذیت قرار نگیرند؟..... ۱۷۷
- ۳۶- آیا حجاب در صدر اسلام بین زنان پیامبر ﷺ و زنان مسلمان و کنیزان منسوب، رده است؟..... ۱۸۰
- ۳۷- چرا آیه ۱۹ سوره مبارکه احزاب که می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُكْرِمُنَّ عَنْهُنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ» از زنان و دختران پیامبر ﷺ به طور خاص نامبرده است؟ مگر کلمه مؤمنات شامل آنان نمی‌شد؟... ۱۸۳
- ۳۸- گویند چرا باید مقدار بهشتیان و سروگردن زنان بیش‌تر از مردان باشد؟ آیا اسلام در پوشش زن و مرد تبعیض قائل شده است؟..... ۱۸۵
- عبرت‌آموزی از اتفاقات مستند..... ۱۸۷
- ۳۹- حجاب در منظر فرهیختگان چگونه است؟..... ۱۹۰
- ضوابط و مقررات پوشش در دانشگاه‌های جهان..... ۱۹۱

فصل سوم: پاسخ به برخی از شبهات حجاب

- ۴۰- می‌گویند: «بی‌حجابی بی‌دینی نیست، بلکه دل باید پاک باشد!» آیا این گفته و عقیده صحیح است؟..... ۱۹۹
- ۴۱- گویند: «آیا حجاب، کنجکاو‌ی مردان و التهاب‌آنان را افزایش نمی‌دهد

و بیشتر جلب توجه نمی کند؟!..... ۲۰۲

آیا در کشورهایی که بانوانش کشف حجاب نموده اند، کنجکاوی

مردان فروکش نموده است؟..... ۲۰۳

۴۲- گویند: چادری ها در بعضی مسائل، از بقیه بدترند! آیا چنین است؟! ۲۰۸

۴۳- می پرسند: چرا نباید آرایش کنیم و به خود برسیم؟ مگر خوش لباس

بودن گناه است؟!..... ۲۱۲

نفس، چکمه زنگی لباس و بوی خوش..... ۲۱۸

ب) اراستن، سس، و گردن..... ۲۱۸

ج) رنگ کردن موی سفید..... ۲۱۹

۴۴- گویند: قرآن کریم تنها همراهی است: حجاب برای زنان نیکوست،

بنابراین حجاب واجب و اجباری است!..... ۲۲۲

نیکو بودن حجاب..... ۲۲۳

۴۵- گویند: در آیه ۵۹ سوره مبارکه احزاب حکم به شستن و غسل است به جمله

«ذَلِكَ أَذَىٰ أَنْ يُعْرِفَنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا» می شوید «زنان مؤمن و

آزاد از این پوشش استفاده کنند تا با کنیزان تفاوت داشته باشند و مورد اذیت

و آزار قرار نگیرند.» بنابراین آیا در عصر حاضر که مسأله بردگی از میان رفته و

تمایز میان زنان آزاد و کنیز وجود ندارد، این حکم منتفی نمی شود؟..... ۲۲۵

۴۶- گویند: بانوان محجبه اُمَل تلقی می شوند و مورد تمسخر قرار می گیرند!

و می پرسند آیا با این وضعیت باز هم حجاب لازم است و مانع ترقی و تعالی

در دنیای پیشرفته امروز نمی شود؟..... ۲۲۶

- ۴۷- می‌گویند: اجبار زنان به داشتن حجاب و محدود ساختن آنان، اهانت به حیثیت انسانی و سلب آزادی آنان است! زن را نباید اسیر و زندانی کرد و این ظلم است و باید از میان برود!..... ۲۲۸
- ۴۸- گویند: با همه توضیحاتی که در مورد وجوب حجاب بانوان (از زمان نزول آیه مربوط تاکنون) بیان شده، چرا امروزه در بین زنان مسلمان بدحجاب رجو حجاب دیده می‌شود؟..... ۲۳۳
- الف) وضعیت افراد..... ۲۳۳
- ب) ارمع ب) ارمع بشری..... ۲۳۴
- ۴۹- فایده این هد و درگیر کردن خود به حجاب چیست؟..... ۲۴۳
- شرح حال دانشجویی که محجبه شد..... ۲۴۴
- ۵۰- گویند: آیا خدای رحیم و مهربان خود را بارها به ارحم الراحمینی ستوده است ممکن است بانوان را به خاطر عدم حجاب، عذاب کند؟!..... ۲۵۳
- جمع‌بندی..... ۲۵۵

فهرست‌ها

- فهرست آیات..... ۲۶۱
- فهرست روایات..... ۲۶۳
- فهرست منابع..... ۲۶۵

نگاره تحقیق حجاب

کودکی ۶ یا ۷ ساله بودم و ذوق و شوق مدرسه رفتن را در سرمی پروراندم. به امید انتظار ثبت نام در مدرسه و خواندن و نوشتن، روزشماری می کردم؛ لکن والدینم که از بی سنجایی و بدآموزی مدارس آن زمان رنج می بردند و نگران ضایع شدن عقاید دینی من بودند، حاضر به ثبت نام من در مدارس دولتی رایج زمان نمی شدند؛ لذا کوشیدند تا از طرق مختلف با قرآن و معارف دینی آشنا شوم و خواندن و نوشتن و درس آموزی را خارج از مدارس معمول فرا گیرم، تا اینکه مدرسه اسلامی در زادگاهم اصفهان، توسط یکی از عالمان دینی (حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای پرویزیان) - که از دل سوختگان تعالی انسانی بودند- تأسیس شد و چون با مرحوم پدرم آشنایی داشتند، ایشان را متقاعد کردند که مرا به آن مدرسه بفرستند. با امتحان متفرقه برای کلاس پنجم دبستان ثبت نام شدم. معلمان دینی و قرآن ما (سرکار خانم حکیمیان و سرکار خانم قلمکاری) بانوانی متدین بودند که از آیات حجاب سخن به میان آورده و ما را به محجبه بودن تشویق می نمودند و نیز قدرت استدلال و ایستادگی در برابر مخالفان حجاب را

تعلیم می‌دادند. همچنین برای ورود به دبیرستان نیز همان موانع دبستان وجود داشت تا دبیرستانی توسط حاجیه خانم امین (که صاحب تألیفات بسیاری در مسائل قرآنی، اخلاقی و ... می‌باشند) معروف به بانوی ایرانی تأسیس شد. برای مدتی از صحبت‌ها و مواعظ ایشان و مربیان دلسوز آن مدرسه، به خصوص دبیر قرآن (سرکار خانم گلستانیان) بهره‌مند شدم.

انیرتعلیم آن آموزگاران فداکار به گونه‌ای بود که یکی از همکلاسی‌هایم که بعداً در دبیرستان غیراسلامی ادامه تحصیل داد و تنها محجبه کلاس بود، وقتی مورد اعتراض دبیر خود قرار گرفت، با اقتدار کامل و با استناد به آیات و روایات، دلیل داد خود را توضیح داده، مسلمان بودن و لازمه آن مطیع امر الهی شدن را برای دبیر و همکلاسی‌های خود به خوبی اثبات نموده بود.

شبیه همین اتفاق برای من و دو دوستانم (خانم دکتر واحدی و خانم دکتر مقصودی) پیش آمد. وقتی جهت کنکور فنی‌فنی رشته فلسفه اسلامی دانشگاه تهران حاضر شدیم، چون هر سه با چادر و پوشش اسلامی بودیم، اجازه ورود به سالن امتحان را به ما ندادند! آنجا بود که تمام تعالیم دینی فرا گرفته شده و توصیه‌های معلمین و مربیان را در ذهن آورده و برنگذاشتیم. امتحان الهی را پیش روی خود مجسم دیدم. از این رو به دوستانم پیشنهاد دادم باید ایستادگی کنیم. با زحمت به اتاق رئیس دانشکده رفته و با قدرت از حجابمان دفاع نمودیم. سرانجام تسلیم اراده و مقاومت ما شدند و چنین وانمود کردند که می‌توانید در جلسه امتحانی که به خاطر شما به تاخیر افتاده است شرکت کنید. به لطف الهی هر سه نفر با نمرات خوب پذیرفته شدیم و

با همان چادر دوره فوق لیسانس دانشگاه تهران را به پایان رسانیدیم.

آنجا بود که بیشتر به فکر فرو رفته، با خود گفتم موضوع حجاب چقدر می‌تواند مهم و سرنوشت ساز باشد که والدینم با تمام علاقه‌ای که برای تعالی علمی و عملی بنده داشتند حاضر به ثبت نامم در مدارس آن چنانی نبودند، و چرا محیطی علمی مانند دانشگاه تهران، سعی داشت از حضور ما چادری‌ها در محیط دانشگاه ممانعت نماید؟!۱

حسن کنجکاوی و مطالب موافقین و مخالفین حجاب، مرا واداشت تا بر مبنای تالیم اهل بیت (علیهم‌السلام) دین دار محققانه باشم و به تحقیق و تتبع در این امر بپردازم. شاید در مرحله نخست انگیزه عمل، تنها تحقیق فردی و روشنگری شخصی بوده و فعالیت‌های اجتماعی و تدریس در مقاطع مختلف تحصیلی و دانشگاه، و به ویژه سفرهای متعدد به محیط‌هایی چون آمریکا، کانادا و اروپا و بحث با «فکرمدان»، مرا واداشت تا نتیجه تحقیق و بررسی خود را در اختیار دیگران بگذارم. از این رو با کمک دوستانم مطالب، تایپ و تنظیم شد، تا بحمدالله به شکل این نوشتار درآمد. در این مجموعه سعی شده دو نوع پاسخ به چرایی حجاب داده شود؛ نخست پاسخی کوتاه و اجمالی که همراه با ذکر دو اتفاق ناگوار است، سپس بررسی تفصیلی و دقیق چرایی حجاب، که این مهم با کنکاش لفظی و معنایی و مرور تاریخی و مُدافعه در تفسیر و تبیین آیات و روایات صورت می‌پذیرد و در پایان، به برخی از سؤالات و شبهات پیرامون موضوع حجاب پاسخ داده می‌شود.

امید است گامی در مسیر تعالی بشری برداشته و عوامل موثر در حیات معنوی انسان‌ها را بهتر شناخته و بشناسانیم.

کمال تشکر را دارم از: همسرم آقای دکتر محمد اسدی گرمارودی و خواهرزاده‌ام آقای دکتر، مهندس شهاب ذوققاری، و خانم دکتر نعیمه حمزه مصطاری که این نوشته را مطالعه نموده و توصیه‌های مفیدی ارائه دادند و به خصوص خانم سمانه رحمان‌نژاد که با تایپ و تنظیم یادداشت‌هایم، همکاری و تری کردند و خانم فاطمه سبحانی و خانم میترا حمیدزاده، که زحمت ویراستاری و طرح‌ریزی جلد را به عهده گرفتند.

و سایر دانش‌پژوهانی که از این نوشتار استقبال نموده و اصرار بر چاپ آن داشتند.

از درگاه احدیت توفیقات روزافزون را برای همگان خواستارم.

رجاء واثق دارم؛ از خواننده‌ی فرهیخته‌ی ارجمند که با نظرات پیشنهادی خود (به آدرس زیر) حقیر را یاری فرمایند. Shokrani_N@yahoo.com

تهران، سه راه ضرابخانه، دشتستان اول، مؤسسه نورعتق و وحی
تلفن: ۷۱-۲۲۸۵۳۸۷۰

شام ولادت امام رضا (علیه السلام) ۱۱ ذی القعدة ۱۴۳۷

برابر ۱۳۹۵/۵/۲۵

نیره شکرانی